

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Den 27. juli 2007

SAMLENOTAT

Sager på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders område

Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af fødevarer og foderstoffer, der er fremstillet af genetisk modificeret H7-1-sukkerroe (KMØØØH71-4), i henhold til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003 om GM fødevarer og foder

KOM(2007) 346

Forventes vedtaget i skriftlig procedure eller som a-punkt på et senere rådsmøde

side 2

Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af fødevarer og foderstoffer, der er fremstillet af genetisk modificeret H7-1-sukkerroe (KM000H71-4), i henhold til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003 om GM fødevarer og foder

KOM(2007) 346

Revideret notat. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

Resumé

Forslaget til Rådets beslutning vedrører godkendelse af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificeret sukkerroe H7-1. H7-1 sukkerroen har fået indsat et gen, som gør planten resistent over for ukrudtsmidler, der indeholder glyphosat. Godkendelsen gælder markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder fremstillet af H7-1-sukkerroen, men ikke produkter, der indeholder eller består af formeringsdygtigt materiale fra H7-1. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af sukkerroerne.

Da der ikke kunne træffes en afgørelse med kvalificeret flertal på mødet i Den Stående Komité for Fødevarsikkerhed og Dyresundhed den 8. juni 2007, har Kommissionen nu fremlagt et forslag om godkendelse af sukkerroen til afstemning i Rådet. For at Rådet skal have mulighed for at træffe afgørelse om forslaget indenfor tre måneder fristen, har formandskabet besluttet at fremskynde behandlingen af forslaget. Det forventes således, at forslaget enten behandles i skriftlig procedure i begyndelsen af september 2007 eller som a-punkt på rådsmødet (RIA) den 17. september 2007. På grund af den fremskyndede behandling forelægger Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender sagen skriftligt for Folketingets Europaudvalg.

Baggrund

Kommissionen har den 25. juni 2007 fremsendt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af fødevarer og foder, der er fremstillet af genetisk modificeret H7-1-sukkerroe (KM000H71-4), i henhold til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003 ("GMO-forordningen").

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 7 i forordning (EF) Nr. 1829/2003 på baggrund af en ansøgning fra virksomhederne KWS SAAT AG og Monsanto. I henhold til artikel 7, stk. 3 i denne forordning skal beslutningen vedrørende ansøgningen vedtages efter forskriftsproceduren i henhold til Rådets afgørelse 1999/468/EF.

Kommissionen forelagde den 8. juni 2007 et forslag til vedtagelse for Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed. Danmark stemte for forslaget, men ved afstemningen i komitéen kunne der ikke opnås kvalificeret flertal.

I overensstemmelse med proceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF, har Kommissionen den 25. juni 2007 oversendt et forslag til Rådet og samtidig underrettet Europa-Parlamentet. Rådet kan træffe afgørelse om forslaget med kvalificeret flertal inden for en frist på 3 måneder. Har Rådet ved udløbet af fristen på tre måneder hverken vedtaget den foreslåede beslutning eller tilkendegivet, at det er imod forslaget til beslutning, vedtager Kommissionen den foreslåede beslutning.

For at Rådet skal have mulighed for at træffe afgørelse om forslaget indenfor tre måneder fristen, har formandskabet besluttet at fremskynde behandlingen af forslaget. Det forventes således, at forslaget enten behandles i skriftlig procedure i begyndelsen af september 2007 eller som a-punkt på rådsmødet (RIA) den 17. september 2007. På grund af den fremskyndede behandling forelægger Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender sagen skriftligt for Folketingets Europaudvalg.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en konkret beslutning rettet til en virksomhed på grundlag af en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget som følge heraf er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I november 2004 indsendte KWS SAAT AG og Monsanto en ansøgning om godkendelse af fødevarer og foder fremstillet af H7-1 i henhold til GMO forordningen.

Sukkerroen har fået indsat et nyt gen, som gør, at planten er resistent overfor ukrudtsmidler baseret på glyphosat som aktivt stof. Sukkerroen er ikke tidligere godkendt i EU.

Godkendelsens omfang

Ifølge beslutningsforslaget fra Kommissionen kan fødevarer og foder fremstillet af H7-1-sukkerroe markedsføres i EU på lige fod med tilsvarende produkter fremstillet af konventionelle sukkerroe.

Markedsføringen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen gælder i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Ifølge GMO-forordningen skal fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder, består af eller er fremstillet af den genetisk modificerede sukkerroe, mærkes i overensstemmelse med bestemmelserne i henholdsvis artikel 13 og artikel 25, samt opfylde de krav til sporbarhed, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1830/2003 af 22. september 2003 om sporbarhed og mærkning af GMO'er. Navnet på organismen, der skal anføres ved mærkningen, er "sukkerroe". Der gælder ikke særskilte regler for mærkning ifølge Kommissionens forslag.

Analysemetoder og kontrol

Kommissionens Fælles Referencelaboratorium har med rapport af 31. januar 2006 vurderet, at den leverede analysemetode til påvisning af H7-1 sukkerroen fungerer tilfredsstillende.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil betyde, at fødevarer og foder, der er fremstillet af H7-1-sukkerroen, kan markedsføres i Danmark.

Forslaget har hverken statsfinansielle eller nævneværdige samfundsøkonomiske konsekvenser. Såfremt rådets beslutning godkendes, vil danske virksomheder, som vælger at sælge produkter, der indeholder det omhandlede genmodificerede sukkerroer, blive underlagt en omstillingsomkostning, idet sådanne produkter i medfør af GMO-forordningen skal mærkes i overensstemmelse med kravene i forordning om sporbarhed og mærkning af GMO'er. Det vurderes, at konsekvenserne for de virksomheder, der ønsker at producere de pågældende produkter, vil være beskedne, og at der som følge heraf ikke vil være nævneværdige byrder på samfundsniveau.

En godkendelse af ansøgningen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU på baggrund af følgende:

Sundhedsmæssige konsekvenser

EFSA konkluderede med udtalelse af 5. december 2006, at produkter fremstillet af H7-1 sukkerroe er lige så sikre at anvende som tilsvarende konventionelle produkter.

Fødevarainstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet har i sin risikovurdering konkluderet, at der ikke kan konstateres sundhedsmæssige ændringer i roen i forhold til de traditionelle sukkerroer. Det vil sige, at der ifølge de danske eksperter ikke er ernærings- eller sundhedsmæssige betænkeligheder ved markedsføring af produkter fremstillet af roen.

De danske eksperter er kommet frem til deres konklusion ud fra en samlet vurdering af de data, der foreligger, vedrørende H7-1 sukkerroens kemiske og ernæringsmæssige sammensætning og de toksikologiske undersøgelser hermed, sammenlignet med tilsvarende data fra ikke-genmodificerede sukkerroer. Desuden har eksperterne i tilfælde af de forskelle, der er fremkommet, ved de toksikologiske 90-dages forsøg med rotter, vurderet, hvorvidt disse forskelle giver anledning til bekymring. Med hensyn til rotteforsøget har de danske eksperter bemærket, at indholdet af sukkerroe i foderet er relativt lavt, men sammenholdt med at ingen af de andre resultater giver

anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder vedrørende roen, er den samlede konklusion fra eksperternes side altså, at der ikke er sundhedsmæssige betænkeligheder.

Miljømæssige konsekvenser

Ansøgningen omfatter godkendelse af markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder fremstillet af H7-1-sukkerroen, men ikke produkter, der indeholder eller består af formeringsdygtigt materiale fra H7-1. Da ansøgningen således ikke omfatter levende GMO til udsætning i miljøet, er der ikke foretaget en miljømæssig risikovurdering.

Høring

Kommissionen oprindelige beslutningsforslag blev den 10. april 2007 sendt i høring i Fødevestyrelsens og Plantedirektoratets sædvanlige høringskreds. Der blev på grund af en kort høringsfrist efterfølgende foretaget en fornyet høring af forslaget:

Der er indkommet følgende høringsvar:

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF) bemærker, at forbundet ikke i ansøgningsmaterialet ser nogen vurderinger af det samfundsmæssige behov for en sådan godkendelse eller af de økonomiske og sociale konsekvenser ved en godkendelse. Forbundet er derfor betænkeligt ved at godkende markedsføringen på det fremlagte grundlag.

Mejeriforeningen har ingen bemærkninger.

Fagligt Fælles Forbund (3F) bemærker, at sukkerroen har fået indsat et gen, der gør den resistent overfor glyphosat, men det fremgår ikke, hvor store mængder af glyphosat, der er konstateret i sukkerroen efter høst. Da det må forventes, at der er rester af glyphosat i sukkerroen, finder 3F, at der skal stilles krav til ansøgeren om fremsendelse af dokumentation for restkoncentrationer i sukkerroen. Desuden mener 3F, at der skal stilles krav til producenten om, at der skal foretages en risikovurdering af denne restkoncentration både overfor mennesker og dyr, der skal spise fødevarer eller foder, der indeholder dele af denne sukkerroe. 3F anmoder om at få belyst, om glyphosat er godkendt til anvendelse overfor denne sukkerroe, idet der ikke i Danmark har været ansøgt om tilladelse til ukrudtsbekæmpelse i denne type sukkerroemarket. Desuden anmoder 3F om, at der bliver foretaget en vurdering af den samfundsmæssige nytteværdi af konsekvenser ved en eventuel markedsføringstilladelse. På baggrund af disse åbne spørgsmål anmoder 3F om, at der ikke bliver givet tilladelse til markedsføring af sukkerroe H7-1.

Den Danske Dyrlægeforening mener, at der ikke bør gives autorisation på baggrund af risikoen for krydsning med konventionelle/vilde roestammer.

Landbrugsrådet og Dansk Landbrug kan støtte en godkendelse af ansøgningen i lyset af, at EFSA i sin vurdering af 20. december 2006 konkluderede, at man ikke anser det for sandsynligt, at produkter produceret fra H7-1 vil have negative effekter på menneskers og dyrs sundhed eller miljøet.

Greenpeace er imod udsætning af GMO. Dyrkning af herbicidtolerante roer har vist at have direkte negativ effekt på flora og fauna allerede på kort sigt. Desuden er der stor risiko for GMO-forurening af såsædsproduktionen. Greenpeace anbefaler derfor, at Danmark stemmer nej til forslaget, dog uden at have haft mulighed for at bedømme den konkrete GMO pga. høringsfristen.

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug er som følge af spredningsfare og hensynet til økologiske og biodynamiske produkters sikkerhed for at være 100 % GMO-frie imod enhver form for genmodificeret dyrkning. Desuden er foreningen imod tilsætning af GM planter til fødevarer og fodermidler, da man ikke har nogen sikkerhed for, at disse planter er uskadelige for mennesker og dyr.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte en godkendelse af sukkerroen H7-1. Selvom ansøgningen ikke omfatter dyrkning, forudsætter markedsføring også en dyrkning og dermed vil de miljømæssige konsekvenser forbundet med dyrkning følge med. Der er risiko for, at egenskaber fra roen vil blive overført til vilde slægtninge, hvilket kan medføre spredning af resistens overfor ukrudtsmiddel, der således kan betyde en øget anvendelse af ukrudtsmidler. Landsforeningen mener ikke, at man kan forudse de biologiske- eller sundhedsmæssige konsekvenser af genetisk modificerede planter og fødevarer. Dertil kommer, at de videnskabelige vurderinger af de sundhedsmæssige konsekvenser af de enkelte genetisk modificerede afgrøder er blevet kritiseret.

Kost & Ernæringsforbundet mener ikke, at markedsføring af fødevarer og foderstoffer, som er fremstillet af den genetisk modificeret sukkerroe H7-1 bør tillades, idet de langsigtede negative effekter på menneskers eller dyrs sundhed eller på miljøet ikke er tilstrækkeligt belyst ved de gennemførte og afgrænsede forsøg.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning er imod en godkendelse af den genetisk modificeret sukkerroe H7-1 til fremstilling og markedsføring af fødevarer og foder. Foreningen mener, at det er naturvidenskabeligt bevist, at der er forskel på GMO-planter og andre planter. Dertil kommer, at der i forbindelse med forsøg med fodring af dyr er blevet konstateret organforandringer hos forsøgsdyrene.

Regeringens foreløbige generelle holdning

På baggrund af udtalelserne fra EFSA, som støttes af Fødevareinstituttet, har Danmark ikke sundhedsmæssige indvendinger mod en godkendelse af produkter fremstillet af H7-1 sukkerroen. Danmark forholder sig derfor positivt til forslaget.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af sukkerroen i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt sukkerroerne anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der kunne ikke træffes afgørelse med kvalificeret flertal på mødet i Den Stående Komité for Fødevaresikkerhed og Dyresundhed. Man er fra dansk side i øvrigt ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg ved grundnotat oversendt den 23. juli 2007. Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. april 2007 til orientering forud for afstemning i Den stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed.